

важливою та користь, яку вони приносять у роботі. І все ж специфіку малюнкових тестів не можна не враховувати. Вона породжує певні обмеження в їх застосуванні, порушення яких може призвести до небажаних наслідків.

Список використаних джерел:

1. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія. Навчальний посібник / Т. В. Дуткевич. – Київ: Центр учбової літератури, 2012. – 424 с.
2. Потьомкіна О. Ф. Психологічний аналіз малюнка і тексту. / О. Ф. Потьомкіна, Є. В. Потьомкіна. – СПб: Речь, 2006. – 524 с.
3. Шевченко М. Психологические рисуночные тесты для детей и взрослых / М. Шевченко. – Москва: Кладезь, 2014. – 115 с.

**Кочаровський М. С., аспірант кафедри психології та педагогіки
НаУКМА**

ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ, ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЛІДЕРСТВА

Процес управління компанією завжди пов'язаний з питанням лідерських якостей людини, що знаходиться в головуючій ролі щодо конкретної групи людей. У випадку формального лідерства людина на цю роль або призначається, або обирається і роль є офіційно закріпленою, у випадку неформального – це людина, що найбільше відповідає груповим цінностям і очікуванням, може проявляти найбільшу активність, проте його роль офіційно не закріплена. В обох випадках керівник чи лідер виконує мотивуючу, стимулюючу, регулятивну та розподільчу функції в групі та несе відповідальність за її діяльність. Дві з названих функцій, а саме: регулятивна та розподільча, вимагають від лідера прийняття рішень. У випадку, якщо статус лідера є формальним, тобто він є керівником, рішення, що приймаються, є управлінськими і становлять основу управління компанією.

Слід зазначити, що процес підготовки і прийняття управлінських рішень дещо відрізняється від загальної схеми прийняття рішень і складається з таких етапів:

- постановка мети;
- вивчення проблеми;
- вибір і обґрунтування критеріїв ефективності та можливих наслідків рішення;
- обговорення з фахівцями різних варіантів рішення задачі;
- вибір і формулювання оптимального рішення;
- прийняття рішення;
- конкретизація рішення для його виконавців.

Таким чином, можна бачити, що даний процес орієнтований на керівництво, залучення сторонньої допомоги, розподіл завдань та делегацію функцій. Проте, прийняття управлінських рішень є також психологічним процесом, на який впливає ряд факторів: соціальні установки, накопичений досвід, особистісні цінності тощо. Окрім того, як вже було зазначено раніше, важливим фактором є фактор відповідальності, що може грати додаткову роль залежно від стилю керівництва. Так, при авторитарному стилі цей фактор відіграє найбільшу роль, адже керівник приймає рішення виключно одноосібно; при демократичному стилі фактор відповідальності теж має значну роль – приймає рішення теж керівник, проте робить це за участі підлеглих; при ліберальному стилі фактор відповідальності має номінальний характер – керівник сам не приймає участі в процесі прийняття рішень, а лише погоджується з тим рішенням, яке приймає більшість.

Окрім того, можна відмітити ситуаційний стиль керівництва, який описує модель прийняття рішень Врума-Йеттона-Яго. Відповідно до неї, залежно від ситуаційних чинників керівник може використовувати для прийняття рішення п'ять стилів керівництва:

- авторитарний I (A1): керівник приймає рішення самостійно;
- авторитарний II (A2): керівник отримує необхідну інформацію від своїх підлеглих, а потім самостійно приймає рішення;
- консультативний I (K1): керівник радиться з кожним підлеглим індивідуально, а потім сам приймає рішення;
- консультативний II (K2): керівник радиться з групою, а потім самостійно приймає рішення;
- груповий (партнерський) I (Г1): керівник викладає завдання групі і разом з нею приймає рішення.

Враховуючи, що одну із найголовніших, якщо не вирішальну роль в забезпеченні вискооефективного управління компанією відіграє саме стиль керівництва колективом, видається вельми важливим володіння відповідними знаннями про підходи до прийняття рішень, основні чинники, які необхідно враховувати при їх прийнятті у межах певного стилю, та, власне, самі стилі керівництва, оскільки саме це і дасть керівнику, лідеру можливість підвищити релевантність та актуальність рішень, що приймаються.